

der af enkelte Medlemmer stillet nogle Ændringsforslag, hvorom jeg skal sige nogle Ord.

Der er først de to Ændringsforslag under Nr. 1 og Nr. 3, som ud fra modstaaende Opfattelser begge beskæftiger sig med de Forhold, der vedrører de saakaldte Andelsforetagender. Ændringsforslag Nr. 1 gaar ud paa at udstrække Lovens Bestemmelser til at omfatte til Dels ogsaa, hvad der falder ind under Begrebet Andelsselskaber, medens Ændringsforslaget under Nr. 3, som nærmere er motiveret af den ærede sidste Taler (Kristensen), gaar ud paa i Mod sætning hertil at udelukke fra Lovens Omraade en Del Foretagender, som utvivlsomt maa siges at henhøre under Begrebet Aktieselskaber. Jeg maa fra raade Vedtagelsen af begge disse Forslag, men der er maaske nogen Grund for mig til i Sammenhæng hermed at sige nogle Ord om hele dette Spørgsmaal vedrørende Andelsforetagenderne. Dette Spørgsmaal har gennem en Række af Aar været en Hovedanstødssten for Gennemførelsen af en Lov om Aktieselskaber, og de Vanskeligheder, som derved er rejst, finder ogsaa et Udtryk i de Bemærkninger, som er fremførte i Betænkningen. Det hedder der, at en stor Del af Udvalgets Medlemmer maatte ønske, at der samtidig med en Aktielov ogsaa vedtoges en Lov om Andels- og Brugsforeninger. Man frafalder, hedder det, vel Fordringen om, at en saadan Lov skal gennemføres samtidig med en Lov om Aktieselskaber, men man udtaler, at man bestemt fastholder Kravet om, at alle Selskaber med begrænset Ansvar i den nærmeste Fremtid maa blive lige stillet efter Loven; derfor fordres der en Lov omfattende Andelsselskaber. Den Opfattelse, der fandt Udtryk i Udtalelserne fra det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, gik i Mod sætning dertil ud paa i energiske, næsten lidenskabelige Ord at ville afværge Gennemførelsen af en Lov, der paa nogen Maade rører ved Andelsforetagenderne. Det er Brydningen mellem disse to modsatte Opfattelser, der hidtil har hindret Gennemførelsen af, hvad man dog gennemgaaende anser det for ønskeligt at have, bestemte Lovregler med Hensyn til Aktieselskaber. Jeg maa for mit Vedkommende sige, at jeg har vanskeligt ved at forstaa, hvad der er Grunden til, at man fra den ene Side lægger saa overordentlig stærk Vægt paa at faa en Lov, der fastsætter Regler for Andelsselskaber, og at man fra den anden Side med

saa stor Energi modsætter sig Gennemførelsen af en saadan Lov. Jeg kan ikke ret faa fat paa, at en slig Lov, være sig i den ene eller den anden Retning, kan antages at ville faa saa gennemgribende Følger, som man aabenbart mener. Der er et Punkt, i Henseende til hvilket Aktieselskaber og Andelsselskaber er stillede højst ulige i vor Lovgivning, et Punkt, hvor der er gjort en paafaldende Forskel mellem deres Stilling, det er med Hensyn til Beskatningen. Medens Aktieselskaber hos os rammes af Skatter, som teoretisk er vanskelige at begrunde, og som under de nuværende overordentlige Forhold bevirker, at den Indtægt, som en Mand indvinder ved som Aktionær at deltage i et Selskabs Virksomhed, maa betale dobbelt, ja 3-dobbelt og 4-dobbelt Skat mod det, der betales, naar det er en enkelt Mand, som indvinder den samme Indtægt, gaar derimod Andels- og Forbrugsforetagender gennemgaaende helt fri for Skat. Denne Ulighed hænger til Dels sammen med, at Beskatning af Aktieselskaber — jeg gentager det — i og for sig ikke er let at begrunde, saaledes som Indkomstskatten er ordnet hos os. Forholdet er et helt andet, f. Eks. i England, hvor man har en Indkomstkildebeskatning og ganske vist fra selve Aktieselskaberne umiddelbart tager Skat af Indtægten, men hvor saa til Gengæld den enkelte Aktionær er berettiget til at fradrage denne Indtægt ved Opgørelsen af den Skat, som han personlig udreder. Den samme Indtægt kommer altsaa ikke til at betale to Gange Skat, fordi den indvindes gennem en Virksomhed, som udøves af et Aktieselskab og ikke af Enkeltmand; men hos os er der, hvad der maa betegnes som en ren og skær Dobbeltbeskatning. Der kan være noget, som taler for en særlig Beskatning til Kommunen, fordi det med Føje kan gøres gældende, at Aktieselskaberne i mange Tilfælde kan medføre særlige Udgifter for den Kommune, hvori Virksomheden drives. Men for Statens Vedkommende vil man ikke let kunne fremføre nogen anden Begrundelse end den, at dette er et særdeles bekvemt Skatteobjekt, hvilket navnlig ogsaa har vist sig under de nuværende overordentlige Forhold. Som Tingene ligger, er det ikke sandsynligt, at man kan faa hverken Staten eller Kommunen til at opgive et saa frugtbart Skatteobjekt. Det vil være unyttigt at røre ved den Side af Sagen. Men det kan ikke undre, at Uligheden vækker Mistænning. Alt dette er imidlertid overfor det her foreliggende Lovforslag fuld-